

Olje-og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033Oslo

Our date: 2015-01-28
Our contact: Eeva Kantanen
Page 1 of 3

Høring av endringer i naturgassloven- EUs tredje energimarkedspakke

Innledning

Det vises til departementets høringsbrev og høringsnotat datert 5. desember 2014 med forslag til endringer i naturgassloven som følge av Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/73/EF (tredje gassmarkedsdirektiv), Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 715/2009 (andre gasstransmisjonsforordning) og Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 713/2009 (om opprettelsen av et byrå for samarbeid mellom energiregulatorene), med frist for kommentarer 6. februar 2015

Høringsuttalelsen er utarbeidet av Hydro Energi AS som representant for den totale virksomheten i Hydro-konsernet (heretter samlet omtalt som Hydro).

Overordnede kommentarer

For Hydro er det viktig at det legges til rette for en effektiv gassforsyning gjennom bedret konkurranse, slik at Hydros norske anlegg (basert på rørgass eller LNG) kan oppnå konkurransedyktige vilkår sammenliknet med Hydros anlegg lokalisert i EU. Hydros anlegg på Karmøy er tilknyttet Gasnors distribusjonsnett, mens andre anlegg er basert på LNG. Lovgivningen bør bidra til at aktørene gis insentiver til adferd som er samfunnsmessig rasjonell, herunder nøytral opptreden og effektiv drift.

Det norske nedstrøms markedet

Departementet legger til grunn at det ikke lenger vil være mulig å opprettholde status som marked under oppbygning etter at Norges unntak fra gassmarkedsdirektiv II utløp 10. april 2014. Samtidig legger departementet til grunn at det norske markedet er begrenset med hensyn til omfang, volumer og til dels alder, og at dette kan tilsa at det for enkelte geografiske områder bør gjøres unntak fra enkelte bestemmelser, tilsvarende som i et marked under oppbygning. Videre legger departementet til grunn at en rekke av direktivets bestemmelser ikke vil få praktisk anvendelse i Norge på grunn av den begrensede utviklingen av det norske nedstrømsmarkedet.

Hydro er enig i departementets vurdering av at det i Norge ikke finnes gassdistribusjon i rønett som kan anses som transmisjon i direktivets forstand. Videre finnes per i dag bare to gassdistribusjonsnett av relativt begrenset utstrekning. Hydro støtter at det legges til rette for tilfredsstillende konkurranse for forbruk tilknyttet distribusjonsnettet ved at direktivet nå implementeres fullt ut. Fra Hydros perspektiv er det særlig direktivets bestemmelser om tredjepartsadgang og tariffer som er av sentral betydning, samt kravene til effektivt skille mellom monopolvirksomhet og konkurranseutsatt virksomhet.

Tredjepartsadgang og tariffer – endret § 7

Forslaget til endret § 7 innebærer rett til adgang til distribusjonsnett for naturgassforetak og kunder. Hydro er positive til dette, men påpeker samtidig at for at retten til adgang skal ha verdi for aktørene i praksis, er det avgjørende at tariffene fastsettes objektivt og ikke diskriminerende, og at disse er forutsigbare. Prinsippene som skal legges til grunn for tarifferingen skal i henhold til direktivets krav fastsettes av regulator, jf. artikkel 41 nr. 1. Hydro anser at dette vil være en av regulatorens sentrale oppgaver og understreker viktigheten av en klar og tydelig regulering av dette. For Hydro er det vesentlig at tarifferingsprinsippene ikke kan gi en større kostnad enn ved investering i et eget rør fra transmisjonsnettet.

I forlengelsen av dette anser Hydro det som viktig at aktørene fortsatt vil ha mulighet til å vurdere egen investering i nye anlegg som et alternativ til å kreve adgang til eksisterende anlegg. Adgangen til å bygge ut for eksempel egne røranlegg må derfor ikke begrenses sammenlignet med dagens ordning.

Selskapsmessig og funksjonelt skille

Forslaget til ny § 10 og § 11 fastsetter krav om selskapsmessig og funksjonelt skille for distribusjonsnettoperatører som er en del av en vertikalt integrert virksomhet og som har over 100 000 tilknyttede kunder. Formålet med direktivets krav er å bidra til å sikre at aktørene opptrer nøytralt og uavhengig, samt å sikre et adekvat nivå på investeringer og redusere risikoen for kryssubsidiering. Kravet om selskapsmessig og funksjonelt skille er sentrale og viktige virkemidler for å oppnå dette formålet. Adgangen til å gjøre unntak for selskaper med færre enn 100 000 kunder er i direktivet begrunnet i ønsket om ikke å påføre uforholdsmessige administrative eller finansielle byrder overfor små aktører.

Hydro etterlyser en konkret vurdering av hvor terskelen for unntak bør ligge for norske distribusjonsnettoperatører, sett i lys av direktivets formål og begrunnelsen for unntaket. Krav om selskapsmessig og funksjonelt skille vil kunne bidra til bedre å ivareta hovedhensynene om å unngå forskjellsbehandling, kryssubsidiering og konkurransevridning. Gjeldende krav om regnskapsmessig skille i naturgassforskriften § 3-1 synes ikke tilfredsstillende for dette formålet.

Reguleringsmyndighet og klagenemnd

Direktivet krever at hvert land skal ha en uavhengig reguleringsmyndighet av naturgassmarkedet, uavhengig av både aktører og myndigheter. Departementet foreslår en mellomløsning hvor reguleringsmyndigheten blir liggende i NVE, og regulators uavhengighet av departementet oppnås ved at det foreslås en lovbestemmelse om at reguleringsmyndigheten ikke kan instrueres. Departementet går inn for at NVE på andre områder fortsatt skal være underlagt departementet.

Hydro er i denne sammenheng opptatt av at den løsningen som velges må sikre en klar og tydelig ansvars- og oppgavedeling. Når det nå legges opp til at samme organ skal inneha rollen både som uavhengig regulator og som forvaltningsorgan underlag departementets instruksjonsmyndighet på vanlig vis, stiller dette høye krav til en klar og tydelig organisering og ansvarsdeling mellom de ulike delene av NVE. For aktørene i bransjen må det videre være forutsigbart og utvetydig hvilket organ – her hvilken del av NVE – som har ansvar for å regulere, treffe vedtak om og gi forskrifter for de ulike saksområder og -typer. En uklar ansvars- og oppgavedeling kan medføre uheldig rolleblanding og at konkrete eller generelle problemstillinger ikke løses på en mest mulig effektiv og hensiktsmessig måte.

Videre skal saker som hører under NVE som uavhengig regulator kunne klages inn til en uavhengig klagenemnd. Hydro ser det som viktig at klagenemndens ansvar og oppgaver på

tilsvarende måte er klart og tydelig angitt i forskrifts form, og at det sikres at nemnden besettes med personer med nødvendig kompetanse på de aktuelle feltene.

LNG

I henhold til høringsnotatet er departementets vurdering at den norske småskala LNG-distribusjonen skiller seg vesentlig fra det europeiske rørledningsbaserte markedet og er dermed ikke omfattet av gassmarkedsdirektivet. Videre er departementets vurdering at småskaladistribusjonen av LNG ikke kan karakteriseres som et naturlig monopol med rettigheter for tredjepartsadgang til kost.

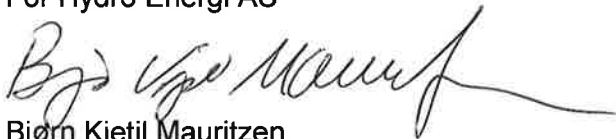
Hydros oppfatning er at i henhold til departementets forslag vil LNG markedet forbli uendret. Formålet med energimarkedspakken er økt effektivitet, lavere priser, høyere tjenestekvalitet og økt konkurransevne. For Hydro er det viktig at det legges til rette for å utvikle en effektiv tilgang til gassforsyning som kan gi økt konkurranse.

Slik Hydro leser direktivet og departementets lovforslag, jf. definisjonen av lageranlegg i § 3 h), vil lageranlegg omfatte alle frittstående anlegg for lagring av LNG. Det finnes en rekke slike lageranlegg i Norge, herunder flere som er utplassert i tilknytning til forbruk av naturgass. Etter direktivet skal tredjeparter ha adgang til slike anlegg dersom det er «teknisk og/eller økonomisk nødvendig for å yte en effektiv systemadgang med henblikk på forsyning av kundene samt for tilretteleggelse av adgang til hjelpefunksjoner». Hydro forstår dette slik at det for hvert enkelt anlegg må gjøres en konkret vurdering av tredjepartsadgang. Hydro kan ikke se at dette er reflektert i departementets lovforslag eller i høringsnotatet, som synes å legge til grunn at det per i dag ikke finnes lageranlegg som omfattes av direktivets krav i Norge.

Hydro er av den oppfatning at muligheten for å etablere tredjepartsadgang til lageranlegg basert på en behovsvurdering, slik direktivet forutsetter, bør fremgå tydelig av lovteksten. I tråd med direktivets ordlyd forutsetter Hydro at lageranlegg som eies og driftes av sluttbrukeren selv ikke vil være underlagt krav om tredjepartsadgang, jf. at sluttbrukere ikke omfattes av definisjonen av naturgassforetak. Videre må det være en klar forutsetning at der det eventuelt åpnes for tredjepartsadgang til lageranlegg som eies eller driftes av naturgassforetak, så må dette gjennomføres på en måte som ikke påvirker eller svekker rettighetene til allerede tilknyttede parter eller kunder. For eksempel må disponering av eventuell ledig kapasitet skje på en slik måte at eksisterende uttakskunder ikke risikerer å bli fortrent av eventuelle nye tredjeparter som gis tilgang til anlegget.

Som et tillegg til mulighet for tredjepartsadgang bør det etter Hydros syn utvikles også andre modeller som fremmer konkurranse. Der det av industri- eller klimapolitiske grunner er ønskelig å utvikle en infrastruktur for distribusjon av LNG i hele eller deler av landet, bør det offentlige myndigheter være tilrettelegger og sørge for at blant annet hindringer i form av unødvendige reguleringer fjernes og at det om nødvendig gis økonomiske insentiver til investeringer i ny infrastruktur.

Med vennlig hilsen
For Hydro Energi AS

Bjørn Kjetil Mauritzen